

Norsk vegansamfunn
v/ Steffen Tretvoll Althand

Deres ref

Vår ref

Dato

21/3817-

8. juni 2023

Beslutning – Anmodning om omgjøring av vedtak i sak om registrering av livssynssamfunn – Norsk vegansamfunn

Vi viser til anmodning om omgjøring 4. februar 2023 av Barne- og familiedepartementets (BFD) vedtak 24. august 2022 i klagesak om avslag på søknad 28. februar 2021 om registrering av Norsk vegansamfunn (NVS) som livssynssamfunn etter [trossamfunnsloven](#).

Barne- og familiedepartementets beslutning

Omgjøringsanmodningen tas ikke til følge. Vedtaket 24. august 2022 opprettholdes.

Omgjøringsanmodningen

I omgjøringsanmodningen anføres det blant annet følgende:

«Siden søknaden fra 2021 har prosessen med å definere seremonier gått fremover og vi har konkretisert seremoniene i større grad i søknaden fra 2022. Videre har vi tydeliggjort vårt livssyn i 2022-søknaden som vi mener burde gjøre det klart at vi har et sammenhengende sett av oppfatninger om menneskets plass i tilværelsen og sentrale etiske spørsmål. Summen av dette burde gjøre det klart at vedtaket om å avslå registreringen av Norsk vegansamfunn som livssynssamfunn bør omgjøres.

[...] I 2021-søknaden var vi tydelige på at mennesker er dyr slik at alle forhold fra veganismen som er mellom mennesker og ikke-menneskelige dyr også gjelder for mennesker seg imellom. Dette har vi prøvd å belyse enda bedre i 2022-søknaden da vi f.eks. deduserer fra definisjonen av veganisme at "... man skal ekskludere, så langt som praktisk mulig, alle former for utnyttelse av og urett mot mennesker.". Siden vi som livssynssamfunn besvarer de sentrale spørsmål i livet relatert til mennesker følger det at vi har et livssyn som i første rekke omhandler mennesker.

[...] Intensjonen bak at "verdier er åpne for revisjon" var ikke at våre grunnverdier kunne endres. Disse etisk forpliktende grunnholdningene står fast og er beskrevet i [2]. Vi ser at denne intensjonen ikke kom klart nok frem og skal på årsmøtet for 2023 legge frem et endringsforslag for klargjøre dette. Livssynet NVS bygger på inneholder ikke en tro på en gud, eller en åndelig verden, men forholder seg til den virkeligheten som kan beskrives vitenskapelig. På samme måte som Humanistene, som nå har fått sin søknad om registrering godkjent, ønsker heller ikke vi å ekskludere medlemmer som har en gudstro. Vi ønsker å være tydelig på at NVS er en sekulær livssynsorganisasjon. Verdiene vi står for og våre livssynsaktiviteter er sekulære. Det viktige er at en eventuell gudstro den enkelte praktiserer i sin private sfære ikke kan gå på bekostning av våre grunnverdier. Det betyr ikke at NVS som livssynssamfunn eller medlemsmasse er religiøse.

[...] Vi ønsker å utfordre BFD på hvilke verdier eller livssynsaktiviteter Humanistene har som gjør dem mer kvalifiserte for registrering som livssynssamfunn sammenlignet med NVS. Om dette ikke eksisterer står da valget mellom å godkjenne NVS sin søknad om registrering eller utsette NVS for diskriminering.»

Departementets vurdering

Departementet la i sitt vedtak avgjørende vekt på at veganismen NVS baserer seg på, i første rekke omhandler forholdet mellom mennesker og dyr, og at den derfor ikke utgjør et livssyn som kan danne grunnlag for et livssynssamfunn i trossamfunnslovens forstand. At det kan deduseres fra veganismen at man også skal ekskludere, så langt som praktisk mulig, alle former for utnyttelse av og urett mot mennesker, slik det vises til i omgjøringsanmodningen, betyr etter vårt syn ikke at de veganske oppfatningene NVS baserer seg på, likevel utgjør et slikt livssyn. Departementet fastholder sin oppfatning om at veganismen i første rekke omhandler forholdet mellom mennesker og dyr. Oppfatningen baserer seg på NVS' egen fremstilling – både i sakens dokumenter og på samfunnets [nettsider](#), hvor det opplyses:

«Veganisme et livssyn og en levemåte basert på respekt for dyr: Veganisme er en levemåte som søker å ekskludere, så langt som praktisk mulig, alle former for utnyttelse av og urett mot dyr for mat, klær eller andre formål.»

Videre fremholder NVS blant annet følgende om «Veganisme som et livssyn»:

«Fra stiftelsen av de første veganforeningene, har veganisme alltid vært uløselig knyttet til en etisk overbevisning der respekt for dyrs liv står sentralt. Ulik de tidlige vegetarforeningene som ekskluderte kjøtt og fisk fra kostholdet av rent helsemessige årsaker, er veganeres fremste formål å unngå utnyttning, lidelse og død for dyr. Veganere mener at samfunnets utnyttning av dyr bør avskaffes.»

Under overskriften «Veganisme i praksis» heter det:

«Veganere velger mat, produkter og ressurser fra planteriket fremfor dyreriket.

Veganere spiser et plantebasert kosthold, og unngår all mat av animalsk opprinnelse. Det vil si at dietten ekskluderer kjøtt, fisk, skalldyr, egg, meieriprodukter og honning, og andre ingredienser som stammer fra dyr.

Et vegansk kosthold er basert på belgfrukter som bønner, linser og erter, korn, grønnsaker, sopp, frukt, bær, nøtter, frø og kjerner, planteoljer, urter og krydder. Dette kan varieres i det uendelige: Burgere, gryteretter, smoothies, brødmatt, salater, wok, curryer, grøt, pastaretter, pannekaker, pizza, taco, kaker, iskem etc. (Eksempler kan du finne på facebookgruppa: Hva slags veganmat lager du i dag?)

Veganere unngår bruk av pels, skinn, ull, dun og silke. I stedet velger de klær og sko lagd av andre materialer som lin, bomull, bambus, hamp og syntetiske stoffer.

Veganere støtter ikke dyreforsøk og unngår produkter som er fremstilt ved bruk av dyreforsøk, som kosmetikk, hudpleie- og husholdningsartikler. Veganere støtter heller ikke underholdningstjenester som baserer seg på utnytting av dyr, som sirkus og kommersielle dyrehager.»

At NVS er en sekulær eller ikke-religiøs organisasjon, er ikke ensbetydende med at det er et livssynssamfunn.

Ettersom veganismen NVS baserer seg på, ikke anses å være et livssyn i trossamfunnslovens forstand, er NVS' vigself- og andre seremonier heller ikke å anse som livssynsutøvelse. Opplysningene i omgjøringsanmodningen om konkretisering og gjennomføring av veganske vigself- og andre seremonier, medfører derfor ikke at NVS oppfyller definisjonen av livssynssamfunn i loven § 1 andre ledd.

Ikke-diskriminering – Humanistene

I omgjøringsanmodningen utfordres BFD «på hvilke verdier eller livssynsaktiviteter Humanistene har som gjør dem mer kvalifiserte for registrering som livssynssamfunn sammenlignet med NVS».

Humanistene, som var tilskuddsberettiget etter loven om tilskudd til livssynssamfunn av 1981, søkte om å bli registrert som livssynssamfunn etter trossamfunnsloven 21. september 2022, m.a.o. ca. 1 måned etter at BFD traff ovennevnte vedtak i NVS' registreringssak. Statsforvalteren i Oslo og Viken fant først at Humanistene ikke var å anse som et livssynssamfunn i lovens forstand og avslo søknaden ved vedtak 18. desember 2022. Statsforvalteren omgjorde avslaget etter klage og registrerte Humanistene som livssynssamfunn ved vedtak 19. januar 2023.

Vi mener at det ikke er i strid med diskrimineringsvernet etter EMK art. 14 å opprettholde vedtaket 24. august 2022 i NVS' sak. Som sagt har vi lagt avgjørende vekt på at veganismen NVS er tuftet på, i første rekke omhandler forholdet mellom mennesker og dyr, og at den dermed ikke er å anse som et livssyn i trossamfunnslovens forstand. Etter vår kjennskap utgjør ikke en slik begrenset del av tilværelsen hovedfokuset i Humanistenes oppfatninger og praksis.

Departementet er ikke kjent med at andre sammenslutninger der forholdet mellom menneske og dyr er like sentralt som hos NVS, har blitt registrert som tros- eller livssynssamfunn.

Vi viser for øvrig til den diskrimineringsrettslige vurderingen i vedtaket 24. august 2022.

Vi beklager lang saksbehandlingstid.

Med hilsen

Erik Saglie (e.f.)
ekspedisjonssjef

Geir Telstø
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Statsforvalteren i Agder